

כללי הרשות השנייה לטלוויזיה ולרדיו (אתיקה בפרסומת בשידורי רדיו), התשנ"ט-1999¹

בתוקף סמכותה לפי סעיפים 24, 82 ו-88 לחוק הרשות השנייה לטלוויזיה ורדיו, התש"ן-1990 (להלן – החוק), ובדיעת ועדת החינוך והתרבות של הכנסת, קובעת מועצת הרשות השנייה לטלוויזיה ולרדיו כללים אלה:

1. (א) בכללים אלה –
"בעל זיכיון" – בעל זיכיון לשידורי רדיו;
"המנהל" – לרבות מי שהוא הסמיכו לענין כללים אלה, בין באופן כללי ובין לענין מסוים;
"טענה" – אמרה או מצג הנחזים להיות קביעה עובדתית.
"כללי שיבוץ פרסומות ברדיו" – כללי הרשות השנייה לטלוויזיה ורדיו (שיבוץ פרסומות ואזכורים מסחריים בשידורי רדיו), התשנ"ט-1999;
"מוסד ציבורי" ו"מטרה ציבורית" – כהגדרתם בסעיף 9(2) לפקודת מס הכנסה;
"משרד התרמה" – משרד הקורא לציבור, במישרין או בעקיפין, לתרום למוסד ציבורי כסף או שווה כסף, לרבות משרד על אודות מוסד ציבורי המבקש תרומה כאמור;
"תשדיר פרסומת בעניין התרמה" – תשדיר פרסומת שעניינו קריאה לציבור לתרום למוסד ציבורי כסף או שווה כסף, לרבות תשדיר פרסומת על אודות מוסד ציבורי המבקש תרומה.
(ב) מונחים אחרים בכללים אלה ככל שלא הוגדרו בחוק, תהא להם המשמעות שיש להם בכללי הרשות השנייה לטלוויזיה ולרדיו (אתיקה בפרסומת בטלוויזיה וברדיו), התשנ"ד-1994, ובכללי הרשות השנייה לטלוויזיה ולרדיו (שיבוץ פרסומות בשידורי רדיו), התשנ"ט-1999.

הגדרות
(תיקון התשע"ב)

2. (א) לא ישדר בעל זיכיון תשדיר פרסומת המנוגד להוראות כל דין, ובפרט כללים אלה.
(ב) בעל זיכיון ימציא למנהל, לפי דרישתו, כל מידע הנחוץ להנחת דעת המנהל כי תשדיר פרסומת מסוים עומד בתנאי סעיף זה; המנהל רשאי להתנות את שידורו של תשדיר הפרסומת בהמצאת מידע כאמור.

אחריות בעל
הזיכיון

1. ק"ת 5992, התשנ"ט (20.7.1999), עמ' 1098.
תיקונים: ק"ת 6103, התשס"א (3.5.2001), עמ' 772;
ק"ת 7066, התשע"ב (29.12.2011), עמ' 474;
ק"ת 7121, התשע"ב (17.5.2012), עמ' 1176 [התשע"ב (מס' 2)].

המסמך הוכן עבור הרשות השניה לטלוויזיה ורדיו על ידי הוצאת הלכות בע"מ. כל הזכויות שמורות להוצאת הלכות.

(ג) המנהל רשאי לתת לבעל זיכיון הנחיות כלליות או מיוחדות, כדי להבטיח מילוי הוראות כללים אלה וכל דין.

3. (א) לא ישרד בעל זיכיון תשדיר פרסומת שיש בו הסתה לגזענות, להפליה או פסולה לפגיעה באדם או בקבוצת בני אדם.

הסתה והתנהגות פסולה

(ב) לא ישרד בעל זיכיון תשדיר פרסומת שיש בו התנהגות אלימה או התנהגות בלתי ראויה מבחינה ציבורית או עידוד להן או שיש בו השפעה בלתי הוגנת על הציבור, לרבות חלקים בציבור.

4. (א) לא ישרד בעל זיכיון תשדיר פרסומת שיש בו משום פגיעה בטעם הטוב, בטובת הציבור או ברגשות הציבור, לרבות חלקים בציבור.

פגיעה בציבור, בפרטיות ובטעם הטוב

(ב) מבלי לגרוע מהוראות כל דין, לא ישרד בעל זיכיון תשדיר פרסומת שיש בו כדי לפגוע בפרטיותו של אדם, בלי הסכמתו, או תשדיר פרסומת הכולל את קולו או את שמו של אדם בלי שנתקבלה הסכמתו לכך.

5. לא ישרד בעל זיכיון תשדיר פרסומת שיש בו העברת מסר בנושא פוליטי, חברתי, ציבורי או כלכלי השנוי במחלוקת בציבור.

פרסומת בנושאים השנויים במחלוקת

6. בעל זיכיון לא ישרד ביוזעין או ברשלנות -

אמת בפרסום (תיקון התס"א)

(1) תשדיר פרסומת המכיל במפורש או במשתמע, טענה שאינה אמת, או שיש בה כדי להטעות מאזין סביר;

(2) תשדיר פרסומת המציג מידע חלקי או שחסר בו מידע לגבי שירות או לגבי מוצר הכלול בתשדיר הפרסומת, באופן העלול להטעות מאזין סביר;

(3) תשדיר פרסומת הכולל השוואה מטעה או בלתי הוגנת בין מוצרים או בין שירותים.

7. (א) בעל זיכיון לא ישרד תשדיר פרסומת העלול להטעות מאזין סביר.
(ב) בעל זיכיון לא ישרד פרסומת בקולו של אדם המזוהה בציבור כמי שתחום מומחיותו בנושא שאותו הוא מפרסם, בדרך שעלולה להיות בה הטעיה בקרב המאזינים.

איסור הטעיה

8. (א) לא ישרד בעל זיכיון דבר שהוא בגדר פרסומת אלא בדרך של תשדיר פרסומת.
(ב) בלי לגרוע מהאמור בסעיף קטן (א), אזכור שמות מותגים, שמות עסקיים או שמות מסחריים של מוצרים או שירותים בתכנית, גם אם לא נתקבלה תמורה ישירה או עקיפה בגין שידור כאמור, ייעשה אך ורק אם הוא עניני לתכנית ואזכורו איננו עובר את גבול הסביר מבחינת אופיו ומרכזיותו בתכנית, כמקובל בשידורי רדיו.

פרסומת אנב

- קטינים**
9. תשדיר פרסומת שבו מוזכרים או משתתפים קטינים, או שהוא מכוון לקטינים, יקפיד בעל זיכיון במיוחד על התאמתו לזמן שידורו תוך התחשבות בקהל היעד המאזין ובמיוחד בילדים המוזכרים או המשתתפים או המאזינים.
- פרסומת למשקאות אלכוהוליים**
10. (א) בעל זיכיון לא ישרר תשדיר פרסומת למשקה אלכוהולי המכיל 1.2 אחוזי אלכוהול בנפח או יותר, בתכנית המיועדת או המופנית לילדים, או העשויה למצוא חן במיוחד בעיניהם, או בגבולות תכנית כאמור.
- (ב) לא ישרר בעל זיכיון תשדיר פרסומת המציג שתיה בלתי מבוקרת של משקה אלכוהולי, או המציע תחרות או מבצעי פרסים לגבי שתיה כאמור, או הטוען או המרמז באופן מטעה, כי שתיית משקה אלכוהולי תורמת להצלחה או לאיכות החיים.
- פרסומות העלולות להזיק ופרסומות בעניני בריאות (תיקון התשס"א)**
11. (א) לא ישרר בעל זיכיון תשדיר פרסומת המעודד התנהגות שהרשויות המוסמכות לכך קבעו כהתנהגות העלולה להזיק לבריאות, לפגוע בבטיחות, באיכות הסביבה או בבעלי חיים, לרבות עידוד לצריכה מוגזמת של מוצר או שירות באופן העלול לפגוע בבריאות או בבטיחות או עידוד לפעולה בניגוד להוראות כל דין.
- (ב) לא ישרר בעל זיכיון תשדיר פרסומת למוצרים או לשירותים אשר השימוש הרגיל בהם עלול לגרום נזק למשתמש בהם.
- (ג) בעל זיכיון יקפיד במיוחד בבדיקת תשדירי פרסומת בעניני בריאות, תרופות או טיפולים ובקבלת הוכחות למהימנות התשדיר והטענות הנטענות בו; בעל זיכיון יקפיד כי יינתן ביטוי הולם לתוצאות שליליות ולנזקים העלולים להיגרם למשתמש.
- (ד) תשדיר פרסומת בעניני בריאות יכלול את הערות משרד הבריאות, במקום שהן נדרשות.
- מוצרים ושירותים האסורים בפרסום (תיקון התשס"א)**
12. לא יפרסם בעל זיכיון, במישרין או בעקיפין, מוצרים ושירותים בנושאים המפורטים להלן:
- (1) מוצרי טבק ועישון;
 - (2) מוצר המיועד לסייע להתחמק מבדיקה הנעשית על פי דין או להפריע לביצועה בכל דרך אחרת;
 - (3) נשק, תחמושת ומועדוני ירי או נשק, למעט תשדיר פרסומת להליכי רישוי לפי חוק כלי יריה, התש"ט-1949;
 - (4) חומר תועבה, שירותי ליווי ושירותי מין.
- לשון הפרסומת (תיקון התשס"א)**
13. (א) תשדיר פרסומת יהיה בשפה מובנת, תקינה, רוטה ונקיה משגיאות.
- (ב) שפת תשדיר הפרסומת תהיה זוה לשפת התכנית שבה הוא משובץ.

המסמך הוכן עבור הרשות השניה לטלוויזיה ורדיו על ידי הוצאת הלכות בע"מ. כל הזכויות שמורות להוצאת הלכות.

(ג) המנהל רשאי, להתיר שידורו של תשדיר פרסומת בשפה שונה משפת התכנית שבה הוא משובץ, אם ראה כי יש לכך הצדקה עניינית.

13א. (א) לא ישרד בעל זיכיון משרד התרמה או תשדיר פרסומת בעניין התרמה, אלא מטעם מוסד ציבורי שהתאגד למטרה ציבורית, והמשרד או התשדיר אושרו מראש בידי המנהל לפי סעיף 13ד.

התרמה למוסד ציבורי
[תיקונים: התשע"ב, התשע"ב (מס' 2)]

(ב) המנהל רשאי להתיר לבעל זיכיון לשדר תשדיר פרסומת בעניין התרמה מטעם מפרסם אף שאינו עומד בתנאי סעיף קטן (א), אם ראה טעמים מוצדקים לכך, ובלבד שבמטרת המפרסם לא מתקיימים הסייגים המפורטים בסעיף 13ב, והוראות כללים אלה יהולו, בשינויים המחויבים.

13ב. המנהל לא יאשר משרד התרמה מטעם מוסד ציבורי אם במטרתו מתקיים אחד מאלה:

סייגים לאישור משרד התרמה
[תיקון התשע"ב]

(1) היא נוגדת את ערכיה של מדינת ישראל כמדינה יהודית ודמוקרטית;

(2) מימושה כרוך בהפרת דין כלשהו;

(3) יש בה פגיעה בביטחון הציבור והמדינה;

(4) יש בה פגיעה בתקנת הציבור;

(5) היא כוללת מסר השנוי במחלוקת ציבורית, לרבות בנושא פוליטי, ציבורי, חברתי או כלכלי.

13ג. (א) בעל זיכיון לא יקבל מן המוסד הציבורי תמורה בקשר לשידור משרד התרמה או קדימון למשרד התרמה.

איסור קבלת תמורה
[תיקונים: התשע"ב, התשע"ב (מס' 2)]

(ב) בשלושים הימים הקודמים לשידור משרד התרמה לא ישרד בעל הזיכיון תשדיר פרסומת מטעם המוסד הציבורי, בעניין התרמה או בכל עניין אחר, בתמורה או שלא בתמורה.

(ג) לעניין סעיף זה וסעיף 13(ב)(3)ג, "תמורה" – במישרין או בעקיפין, בכסף או בשווה כסף, למעט עלויות השידור.

13ד. (א) בעל זיכיון יגיש למנהל, או למי מטעמו (שניהם בסעיף זה – המנהל), בקשה לאישור משרד התרמה או לשידור תשדיר פרסומת בעניין התרמה, לא יאוחר מעשרה ימים לפני מועד השידור המתוכנן; המנהל רשאי, במקרים רחופים ומנימוקים מיוחדים, לאשר קבלת בקשה כאמור במועד מוקדם יותר, שלא יהיה מאוחר מארבעה ימים לפני מועד השידור.

אישור מוקדם
[תיקונים: התשע"ב, התשע"ב (מס' 2)]

(ב) לבקשה לאישור יצרף בעל הזיכיון את אלה:

(1) ההסכם בינו ובין המוסד הציבורי, שיכלול הוראה בדבר החזר עלויות זמן שידור משרד התרמה ותשדיר הפרסומת בעניין ההתרמה;

(2) מסמכים המוכיחים כי הגורם שמטעמו נעשית ההתרמה הוא מוסד ציבורי, בצירוף אישור של עורך דין על כך; המנהל רשאי ליתן פטור מהגשת מסמכים כאמור לגוף שמשרד החינוך אישר את השתתפותו ביום התרמה ארצי או למוסד ציבורי המקיים משרד התרמה חוזר במהלך תקופה של 12 חודשים רצופים;

(3) התחייבות, שפרטיה יאומתו בתצהיר ערוך כדין, שלפיה -

(א) לכל תורם יובהר שיהיה ניתן לחשוף את שמו ולעשות בו שימוש במשרד ההתרמה, זולת אם יודיע כי הוא מתנגד לכך; הודיע תורם על התנגדותו, שמו לא ייחשף ולא ייעשה בו שימוש במהלך המשרד;

(ב) מנהלי המוסד הציבורי התחייבו לפני בעל הזיכיון כי אין להם ולעובדי המוסד עניין אישי בתרומות או כל תועלת אישית, ישירה או עקיפה, מן התרומות עקב מעמדם, וכי התרומות שיתקבלו ישמשו אך ורק למטרות שצוינה במשרד או בתשדיר או שהשתמעה מהם;

(ג) אם הבקשה היא לאישור משרד התרמה - בעל הזיכיון לא קיבל ולא יקבל כל תמורה בקשר לשירור משרד ההתרמה או קדימון למשרד התרמה, וכן לא שירר ולא ישרר תשדיר פרסומת מטעם המוסד הציבורי, בעניין התרמה או בכל עניין אחר, בתמורה או שלא בתמורה, בשלושים הימים הקודמים לשירור משרד ההתרמה;

(ד) בעל הזיכיון ירווח לרשות על עלויות שירור משרד ההתרמה ותשדיר הפרסומת בעניין התרמה והכספים שקיבל בשל כך מן המוסד הציבורי, בתוך 7 ימים לאחר שירור משרד ההתרמה או תשדיר הפרסומת.

(ג) המנהל לא ייתן את אישורו אם ראה שמשרד ההתרמה או תשדיר הפרסומת בעניין ההתרמה אינו עומד בתנאים הקבועים בכללים אלה, ורשאי הוא שלא לתת את אישורו אם בעל הזיכיון הפר כללים אלה במהלך השנה שקדמה לבקשה.

113. בעל זיכיון לא יפעל, במישרין או בעקיפין, לגביית התרומות, ולא יהיה לו כל קשר, במישרין או בעקיפין, עם מערך הגבייה של התרומות.

איסור קשר לגביית תרומות (תיקון התשע"ב)

113. (א) לא ישרר בעל זיכיון תשדיר פרסומת בעניין התרמה אלא אם כן מתקיימות בו הוראות כללים אלה, והוא -

תשדיר פרסומת בעניין התרמה - הוראות נוספות [תיקונים: התשע"ב, התשע"ב (מס' 2)]

(1) מוצג באופן זהיר, ענייני ומאופק ונמנע מהגזמה ומהצגת מקרים קיצוניים ולא מאפיינים;

(2) אינו כולל השוואה עם מוסדות ציבור אחרים או עם פעילויות התרמה אחרות;

(3) אינו כולל השמעת קטינים, זולת אם המנהל אישר זאת, מנימוקים מיוחדים, בכתב;

המסמך הוכן עבור הרשות השניה לטלוויזיה ורדיו על ידי הוצאת הלכות בע"מ. כל הזכויות שמורות להוצאת הלכות.

- (4) אינו מופנה באופן מיוחד לקטיגורים;
- (5) אינו רומז כי מי שלא ייענה לפרסומת ייפגע בדרך כלשהי, גשמית או רוחנית;
- (6) אינו כולל הוראה לתרום סכום מסוים; המלצה לתרום סכום סמלי לא תיחשב הוראה לתרום לעניין זה;
- (7) אינו מבטיח הטבות לתורמים; לעניין זה ברכה לא תיחשב הטבה;
- (8) נזהר בכבודם של אלה אשר למענם הוא משודר.
- (ב) זמן השידור המרבי של תשדירי פרסומת בעניין התרמה לא יעלה על שלוש דקות בשעה.

113. על שיבוץ תשדיר פרסומת בענייני התרמה יחולו כללי שיבוץ פרסומות ברדיו, בשינויים המחויבים, וכן הוראות אלה:

שיבוץ תשדיר
בתכניות
(תיקון התשע"ב)

- (1) בעל זיכיון לא ישבץ תשדיר פרסומת בענייני התרמה במהלך תכנית אשר תכניה או המשתתפים בה קשורים להתרמה, במישרין או בעקיפין, או בסמוך לתכנית כאמור;
- (2) בעל זיכיון לא ישדר תשדיר פרסומת בעניין התרמה במהלך תכנית, אם בתשדיר מושמע קולו של מגיש, קריין או משתתף אחר בתכנית.

113.ח. (א) בעל הזיכיון יהיה אחראי לעריכת משדר התרמה שהוא משדר ולהפקתו.
(ב) אורכו של משדר התרמה יהיה לפי האישור שנתן המנהל ולא יעלה על 12 שעות.

הוראות נוספות
לעניין משדר
התרמה
(תיקון התשע"ב)

- (ג) בעל זיכיון לא ישדר משדר התרמה יותר מפעם אחת בחודש.
(ד) בעל זיכיון לא ישדר יותר משמונה משדרי התרמה מטעם אותו מוסד ציבורי במהלך שנה אחת.

113.ט. (א) בעל זיכיון לא ישדר קדימונים למשדר התרמה בטרם אישר המנהל את המשדר לפי סעיף 113.ד.

קדימונים למשדר
התרמה
[תיקונים: התשע"ב,
התשע"ב (מס' 2)]

- (ב) אושר המשדר, יהיה בעל הזיכיון רשאי לשדר קדימונים החל ביום השביעי שלפני מועד השידור, ולא יותר מקדימון אחד בשעה.
(ג) על קדימון למשדר התרמה יחולו האיסורים והמגבלות הקבועים בסעיף 113.
(ד) בעל זיכיון לא ישדר קדימונים בענייני התרמה במשך יותר מדקה וחצי בשעה.

113.י. (א) בעל זיכיון לא ישדר משדר התרמה בימים שבהם אין לשדר פרסומות לפי הוראות סעיף 5 לכללי שיבוץ פרסומות ברדיו.

ימים מיוחדים
(תיקון התשע"ב)

המסמך הוכן עבור הרשות השניה לטלוויזיה ורדיו על ידי הוצאת הלכות בע"מ. כל הזכויות שמורות להוצאת הלכות.

(ב) בימי אבל לאומי או בימי אסון בלתי צפויים או אירועים בלתי צפויים מיוחדים אחרים, יערוך בעל זיכיון, לפי הוראת המנהל, שינויים בשיבוץ משרדי התרמה.

13יא. המנהל רשאי לתת הנחיות לגבי אופן הריווח החשבונאי לרשות בעניין משרד התרמה.

מתן הנחיות
(תיקון התשע"ב)

14. (א) אין בהוראות כללים אלה כדי לגרוע מהוראות כל דין.
(ב) הסמכויות הניתנות למנהל על פי כללים אלה באות להוסיף על סמכותו על פי כל דין, לרבות על פי הזיכיון לשידורי רדיו שניתן לבעל הזיכיון.

שמירת סמכויות

כ' באייר התשנ"ט (6 במאי 1999)

גדעון דורון
יושב ראש מועצת הרשות
השניה לטלוויזיה ולרדיו